

ROZŠÍŘENÁ

Dana Kovárová – Alena Kurtulíková

Príprava na Testovanie 5

**slovenský jazyk
a literatúra**
pre 5. ročník ZŠ

OrbisPictusIstropolitana
Bratislava

s. 2 – 3 Lietala si lastovienka, lietala...

1. Zistili, že pri dobytku je hmyz a vo vnútri si dokonca môžu postaviť hniezda.
2. B
3. A
4. vlastná tvorba žiaka
5. las/to/vič/ky prí/byt/kov hniez/da ú/lov/kom o/ť/a/žie/va zvy/čaj/ne
6. A
7. v tret'om
8. C
9. pršať, vlhkosť
10. A
11. že ich usilovné zobáčky zbavia aspoň časti hmyzu.
12. príbytkov, dobytku, hmyz, hmyzu, vychádzali, umylo
13. C
14. blízko, škaredo/nepekne, pod, vysoko, zle, odletí, odsťahovať sa, klesajúce
15. C
16. a) umylo, zopakovalo, vezmi si, daj, splnil
b) umyť, zopakovať, vziať si, dať, splniť

s. 4 – 5 Myš domáca a myš poľná

1. vlastná tvorba žiaka
2. *Začiatok:* A tak sa aj stalo./Myš domáca prišla...
Koniec: ... aby si zachránili holý život.
3. a) mäkké slabiky: ti, teľ, ju, di
tvrdé slabiky: hos, ka, la, chod, taj, ných, ko, kach, gaz, dov, ho, do
b) s, p, v, p, b, m, r, z, v, s, m
4. D
5. a) „Toto jedlo je všedné a bez chuti ako celý tvoj život. Tu na poli nie je ani zábava, ani vyberané jedlá. To keby si videla moju komôrku! Vieš čo, pozývam ťa na návštevu k nám do mesta, aby si to všetko ochutnala!“
„Ty máš hrozný život,“
„Ja sa radšej vrátim k svojmu skromnému stolu, kde sa môžem najesť a nikto ma tam nenaháňa. Nebudem jesť tvoje dobroty, doma na poli mi nehrozí žiadne nebezpečenstvo!“
b) priama reč
6. tvoje, mi
7. a) Ani sa nestihli poobzerat' a zahryznúť si dobrôt, keď sa im za päťami objavila naježená mačka.
b) poobzerat', zahryznúť, dobrôt, keď, päťami, naježená, mačka
c) dĺžej: 2 mäkké: 5 vokáln: 1 dve bodky: 1
8. Myš, ktorá žila v meste: napr. pyšná, falošná, neúprimná, pokrytecká, zábavychtivá, neslušná...
Myš, ktorá žila na poli: napr. skromná, dobrosrdečná, slušná...
9. Bohatstvo vždy neprináša pokoj a šťastie.
10. dlhú
11. C
12. Myš domáca ponúkla myši poľnej: figy, datle, slaninku, chrumkavý chlieb.
Myš poľná ponúkla myši domácej: oriešky, zrna, lesné plody.
13. tvrdé spoluhlásky: 2 mäkké spoluhlásky: 2 obojaké spoluhlásky: 5
14. A
15. pohrdavo
16. ilustrácia

s. 6 – 7 Zážitky z potuliek po Afrike

1. D
2. B
3. Arnold Petrovič, Afrika/Afrike/Afriky, Južná Amerika/Južnej Ameriky, Severná Amerika/Severnej Ameriky, Ázia/Ázii, India/Indii, Čína/Číne, Japonsko/Japonsku, Mišom/Miša/Mišo, Michal Malý
4. C
5. ryk
6. 1D, 2C, 3A, 4B
7. rýchlo, do, a, aj, opäť, len, pomaly
8. vy-plašili, vy-rútila sa, z-badali, s-pustila
9. Cestovateľ a novinár si vykajú.
10. 18
11. Záblesk fotoaparátu jednu z levíc vydesil.
12. A
13. D

s. 8 – 9 Štvrtým mušketierom bude baba

1. Tomášov brat
2. B
3. 2. veta: „Je to jasné! Chýba tomu soľ!“ hovorím Tomášovi a sypem do polievky lyžicu soli.
4. 1. Pripravili si všetky potraviny.
2. Dali potraviny variť do hrnca s vodou.
3. Ochutnali polievku.
4. Dochutili polievku.
5. Pripravili tanieri.
5. tofu, kľíčky
6. soľ
7. C
8. tri – základná, prvej – radová
9. B
10. ch, dz
11. že, a
12. A
13. krátke samohlásky: u, e, i, a, o, y
dlhé samohlásky: á, é
dvojhásky: ie

s. 10 – 11 Stopy v snehu

1. napr. smutná, zatrpknutá, neveselá, skl'účená, zamyslená, zadumaná...
2. D
3. 158 – polícia
159 – mestská polícia
155 – lekárska služba
150 – hasiči
4. ľudoprázдне – bez ľudí
reflektor – osvetlenie
5. 7.
6. na večierkoch
v izbách
nad cestami
do predajní

- cez víkendy
7. tiché, malá, sklená, kovovom
 8. C
 9. tancovali ste
 10. A
 11. C

s. 12 – 13 SMS z hôr

1. B
C
2. a) 3.
b) Znenazdajky začal fúkať silný studený vietor, ktorý prihnal čierne mraky. Obloha sa v priebehu niekoľkých minút zatiahla. Spustil sa prudký hustý lejak.
3. Nikomu nepovedal o svojom výlete, nepoužil tiesňové volanie.
4. Hlavná postava: Samo
Vedľajšia postava: Ivan
5. silná, Kriváň, chodník,
zima, výkrik, šmykľavé,
cesty, rýchlo, hodina,
mobil, myslel, vyčnievajúci
6. Kriváň, Grúnik, Krivánsky žľab/Krivánskeho žľabu/Krivánskom žľabe
7. B
8. A
9. D
10. najnebezpečnejšou
11. upozornil
12. D

s. 14 – 15 Inzeráty v samoobsluže

1. a) šport 126
hobby 127
elektro 128
knihy – CD 129
b) napr. 126, 128
2. A
3. D
4. fo-to-a-pa-rát
5. 129
128
126
127
126
126
6. pôvodná
7. C
8. kvalitných fotoaparátov
neporušenému stavu
pamäťovou kartou
9. Balenie fotoaparátu obsahuje nabíjačku, optický kábel a inštalačné USB.
Ponúkame na predaj nepoškodený, používaný, skôr dievčenský snowboard bez viazania.
10. stodeväťdesiat, dvestopäťdesiat
11. C

s. 16 – 17 Šokujúci návrat domov

1. Žofkine záľuby
2. Informácie o zariadení domu
3. Príprava na dovolenku
4. Šokujúci príchod domov
2. napr. neopatrná, ľahkovážna, nezodpovedná...
3. C
4. mužský rod, množné číslo, akuzatív
5. B
6. B
7. základná číslovka: tri
radová číslovka: piateho
8. tablet – počítač s dotykovým displejom, bez samostatnej klávesnice alebo myši
zoom – objektív umožňujúci priblížiť/vzdialiť predmet pri jeho snímaní
notebook – prenosný počítač so zabudovanou klávesnicou
LED obrazovka – tenký a plochý displej z tekutých kryštálov podsvietený diódami
9. B
10. naprataný – napr. naplnený/natlačený
pripravený – napr. nachystaný/zbalený
11. Priprav si kufor na dovolenku! Pochváľme sa drahými vecami!
12. A
13. B

s. 18 – 19 Netopiere

1. sú cicavce, vedia lietať
2. V ukážke č. 2 sa hovorí, v akej výške loví netopier veľký.
V ukážke číslo 1 sa nachádzajú vybrané a im príbuzné slová v počte 4.
3. NIE
NIE
ÁNO
NIE
4. Ich krídla tvoria kožné blany, ktoré sú napäté medzi kosťami ich paží a prstov. (ukážka 2)
Majú tenké kožovité krídla obopínajúce dlhé kostené prsty. (ukážka 3)
5. jediné, päť, osem
- 6.

Trieda	Živí sa	Najlepšie vyvinuté zmyslové orgány	Pohyb	Obydlie	Loví
vtáky hmyz ryby plazy cicavce obojživelníky	hmyzom cicavcami rastlinami ovocím rybami zeleninou	čuch chuť hmat zrak sluch	plávanie skákanie lietanie behanie plazenie	jaskyne povaly vodné nádrže dutiny stromov veže koruny stromov	ráno v noci cez deň počas celého dňa len v lete len v zime

7. mužský rod
stredný rod
ženský rod
8. D
9. D

10. pred, vo, z, na
11. napr.
Medzi ktoré živočíchy patria netopiere?
Aké krídla majú netopiere?

s. 20 – 21 Mýty a legendy

1. napr. more, loď
2. B
3. a) Amsterdam
b) prísaha kapitána diablove
4. C
5. prísaha – diabol
delfíny – hudobník
búrka – loď
súťaž – ceny
6. C
7. s, v, z, do, na, do, z, po, do, na, po
8. napr. morský, lodný, hudobný, denný
9. a) ú, á, é, ú, ý
b) á, é, ú, ú, ý
10. bezočivý, nevychovaný, opovážlivý
11. C
12. Dovolili, zahrať, privolať, hodili, dovezli
13. a), b) loď – ť; návrat – Ø; legenda – Ø; súťaž – š; vtedy – f; posádka – t; súdny – Ø;
na chrátoch – p;
14. vlastné podstatné meno – pomenovanie štátu
15. A
16. dovoľím, prídem, prisahám, hodím
17. sedemnástom/sedemnásty
18. N, G

s. 22 – 23 Pokazený počítač

1. B
2. B; B
3. NIE
NIE
NIE
ÁNO

ÁNO
NIE
NIE
4. D
5. tichým
6. ?
!
.
?
7. C
8. bohužiaľ
9. príčinám, prachom, počítačov, články
10. C
11. B

s. 24 – 25 Chránme si prírodu

1. napr. ochrana, znečisťovanie, príroda, životné prostredie...
2. A
3. B
4. smog – zmiešanina hmly a exhalátov
nekontaminované – neznečistené škodlivými látkami
recyklovateľný obal – materiál, ktorý sa dá znovu spracovať a použiť
chemikálie – látky získané chemickým procesom
5. C
6. D
7. prí/le/ži/tosť
od/ha/dzo/vať
do/mác/nosť
8. a), b) odpadky, živočíchy, ~~ké~~mielá, potraviny, ~~p~~hlava, zápachy
9. B
10. zákaz kladenia ohňa, zákaz vjazdu autom
11. spodobovanie
12. potkanov – m. r., G pl.
(na) Zemi – ž. r., L sg.
škodcom – m. r., D pl. (príp. m. r., I sg.)
trávu – ž. r., A sg.
13. občianske združenie Nádych

s. 26 – 27 Ženský zákon

1. B
2. C
3. C
4. Hlavatá, Konárik, Kráľovičová, Piroštek, Polková, Poľná, Rovný
5. desiateho
6. vlastná tvorba žiaka
7. a) C
b) v genitíve
8. na troch
9. V hlavnej úlohe sa predstaví slovenská herečka zo Záhoria, pani Mária Kráľová.
V role ženy uhliara Jana bude účinkovať Andrea Hlavatá.
Cena vstupného v deň predstavenia je nižšia ako v predpredaji.
Vstupenky je možné si kúpiť len v Mestskom kultúrnom centre.
Lístky sú v predaji do 1. apríla.
10. D
11. A
12. C

s. 28 – 29 Ťava

1. som smädná ako ťava, sa cítila jak v púšti
2. bola smädná
3. B
4. malý, kus
5. A
6. D
7. ťava, voda
8. vlastná tvorba žiaka
9. C
10. B

11. Nehnevajte sa, prosím si trochu vody, som smädná ako ťava.
12. napr. šťastie, spokojnosť...
13. m. r., L sg.
14. škriepiť sa, ukláňať, vozovať, odchádzať

s. 30 – 31 Zo života génia

1. Albert Einstein sa narodil v roku 1897.
Prvý kompas dostal od otca, keď mal 18 rokov.
Do školy začal chodiť v piatich rokoch.
Nobelovu cenu získal za objavy v matematike.
Do Ameriky odišiel po druhej svetovej vojne.
2. vlastná tvorba žiaka
3. názvy miest: Mníchov/Mníchove, Arau
názvy štátov: Nemecko/Nemecku, Taliansko/Taliansku, Švajčiarsko/Švajčiarsku
4. údaje do časovej osi vyplňovať v smere zdola nahor:
1879 – narodenie
1884 – hra na husliach
1886 – základná škola
1896 – vysoká škola vo Švajčiarsku
1921 – Nobelova cena
1930
5. krásavec – parádnik/fešák
zovňajšok – vzhľad, výzor, zjav, podoba
nadanie – talent, vlohy
nástúpil – začal chodiť
6. A
7. D
8. C
9. skončiť, vtĺcť

s. 32 – 33 Nie je kivi ako kivi

1. **Ondrej:**
symbol Nového Zélandu
hľadanie potravy čuchom
chránený druh
mačky, psy, lovci ako nepriatelia
Lukáš:
zlepšuje činnosť srdca, svalov
chlpatá šupka sfarbená do hneda
teplejšie podnebie
alergické prejavy
2. sladkokyslú
červíkmi, larvami, hmyzom, pavúkmi, bobuľami, semenami
pre výrub lesov; ľudia ho lovia pre chutné mäso
3. a) 4
b) Gulaté telo vtáka kivi pokrýva perie.
4. 1, 1, 1, 2, 74, 85
5. n, r, m
6. NIE
ÁNO
NIE
ÁNO
7. dôsledku, pôvod, môže, spôsobovať
8. názov, Nový Zéland, malé, hnedé, chlpaté

9. C
10. Rozmnožuje sa vajíčkami. Samička znesie raz do roka jedno a výnimočne dve vajcia. Samček zohrieva vajíčko sedemdesiatštyri až osemdesiatpäť dní.
11. B
12. A
13. B

s. 34 – 35 Predstavujeme spolužiakov

1. **Iveta:** áno/časopisy – basketbal – moderuje/recituje – sledovanie basketbalu v TV
Samuel: áno/časopisy, knihy o rastlinách a záhradách – nešportuje – pestovaniu kvetov/práca v záhrade – práca v záhrade
Viktória: áno/knihy – krasokorčuľovanie – krasokorčuľovaniu/kino/čítanie/móda – krasokorčuľovanie

Meno	Rád/rada číta	Oblúbený šport	Venuje sa	Najoblúbenejšia činnosť
Iveta	časopisy	basketbal	moderovaniu/recitovaniu	sledovanie basketbalu v TV
Samuel	časopisy, knihy o rastlinách a záhradách	nešportuje	pestovaniu kvetov/práci v záhrade	práca v záhrade
Viktória	knihy	krasokorčuľovanie	krasokorčuľovaniu/čítaniu/móde/kino	krasokorčuľovanie

2. Viktória a Samuel
Iveta
Samuel
3. napr.
Iveta – moderátorka, hlásateľka...
Viktória – trénerka krasokorčuľovania, profesionálna krasokorčuľarka...
Samuel – záhradník, záhradný architekt...
4. mňa, mne, mi, Mne, moja, mojom
5. C
6. B
7. B, A
8. D
9. Veľká prestávka
10. C
11. tvrdé, hrdý, srdce
12. B

s. 36 – 37 Sadíme paradajky

1. 4, 3, 2, 1, 5
2. A
3. vyhlúbime, zahrnieme, prhláva, zatlčíeme
4. B
5. A
6. a), b) obsahujú – p; množstvo – š; vzpriamene – f, s; záhradky – t; polievka – u;
7. rajčiak, priesady, sadenie
8. vzpriamene (po očíslovaní odsekov je to odsek č. 4)
9. ÁNO
NIE
ÁNO
ÁNO

10. C
11. D
12. vysádzali, nasypú, budete zbierať
13. kelímok, konvica, bedňa, kýbel, sáčok, kochlík

s. 38 – 39 Čo je v našej slnečnej sústave?

1. Jupiter, Mars, Merkúr, Neptún, Saturn, Urán, Venuša, Zem
2. 1.
3. a) Venuša je planéta, ktorá je k nám najbližšie.
b) Merkúr
c) Venuša
d) Mars
4. Venuša je od Slnka ďalej ako Merkúr, ale jej povrch je teplejší.
5. blíz-ko, ob-rov-ská, po-zem-ských, naj-krat-ších
6. B
7. blízko
slabú
hustú
všetko
teplejší
najkratší
horúce
väčšej
8. C
9. Merkúr – 3, Venuša – 1, Mars – 2
10. osemdesiatosem
11. Merkúr a Venuša sú najbližšie k Marsu.
Slnko obieha okolo Merkúra už za 88 pozemských dní.
12. C
13. od
14. Mars, kameňmi, prachom

s. 40 – 41 Básne o jari

1. Miliónfarebná jar
Pred jarou
Vtáacie husličky
2. kričky, husličky, ušká
3. pieseň je ako poduška
4. D
5. dopil, z túb, územčistá, ospalo, konvalinka
6. D
7. modrožltofialové
8. 8
9. 3
10. D
11. a) r, l
b) č, k
12. D
13. D
14. napr. zaleje, odleje, vleje...
15. cukrú-cukrú

s. 42 – 43 Povest' o jeleňovi, ktorý zachránil vznešených pánov

1. Ozlomkrky sa rútili čiernym lesom.
2. C
3. B
4. splasiť, polámať, obetovať
5. Beatrica Čulmanová
6. aby
7. B
8. A
9. C
10. a) „Beda nám! Čo s nami bude?! Pomóc!“
 „Ďakujeme ti, dobrý jeleň, za to, že si nás zachránil,“...
 b) priama reč
11. napr. Z vďaky, že sa za nich jeleň obetoval a zachránil ich pred istou smrťou.
12. a), b) to, ich, **im**
13. B, s, s, r, v, m
14. domov, hradní, jeleň, kočiš, kozlík, odrazu, parohy, tma
15. napr. Čo ich čakalo na druhý deň?
16. B

s. 44 – 45 Rozprávka o rozprávkovej knižke

1. B
2. B
3. „Počuj, Čučoriedka! Čo zvieratká? A čo celý les? A čo knižka, rozprávka? Vráť sa ešte dnes!“
 „Počuj, Čučoriedka...“
 „Tu to je,“...
 „Dúfam, že už od rozprávok neutečieš, Čučoriedka!“
4. D
5. chichichi
6. na monitore
7. Matúš Horák, škriatok Rarášok
 zajačík Ňufáčik, srnka Trnka, diviáčik Rypáčik, mamička
8. D
9. D
10. B
11. vyliečili ste
12. Bola to jeho prezývka – najradšej mal mamkine čučoriedkové koláče.
13. A
14. C

s. 46 – 47 Pošta

1. C
2. C
3. D
4. C
5. B
6. pri, že, do, a
7. D
8. C (internetové odkazy sa nepíšu s diakritikou)

9. 1. osoba
3. osoba
2. osoba
10. A
11. C
12. D
13. D

s. 48 Ľudové múdrosti

1. C
2. radu
hľadá
chodí
Margita
3. *Vrana k vrane...* – 2. príslovia a porekadlá
Studený marec, mokrý... – 3. pranostiky
Hoc má dlhú... – 1. hádanky
4. C
5. B
6. napr. Chod' najprv do domu!/Chod'te najprv do domu!/Najprv chod' do domu!/Najprv chod'te do domu!
7. D. kľúč
A. koza
C. slimák
B. oči
8. Vianoce
9. prítomný a minulý
10. 4

Otestuj sa 1

1. A
2. C
3. obchodík
4. priama reč
5. A
6. B
7. na, do, v, v
8. C
9. B
10. B

Otestuj sa 2

1. dedko
2. D
3. B
4. kľúče
5. A
6. naša
7. C
8. D
9. B
10. D

Otestuj sa 3

1. A
2. Fero Syslík/František Syslík
3. D
4. ryža
5. A
6. D
7. B
8. šesťdesiate
9. D
10. A

Otestuj sa 4

1. C
2. B
3. C
4. Marcus Aurelius
5. táborov
6. C
7. B
8. D
9. vykvasilo, vysadzovali, vysadili
10. A

Otestuj sa 5

1. B
2. B
3. náučná
4. dôjde
5. a
6. B
7. A
8. B
9. podstatné meno
10. A

Otestuj sa 6

1. C
2. Zuzany, Sone/Zuzana, Soňa
3. C
4. A
5. A
6. B
7. C
8. B
9. A
10. Prečítali/prečítali

Otestuj sa 7

1. C
2. D

3. B
4. B (určené podľa doterajších znalostí žiakov)
5. Prešpuráci
6. spomínať
7. číslovky
8. B
9. B
10. D

Otestuj sa 8

1. Ján Majko
2. A
3. B
4. B
5. V druhom odseku.
6. A
7. B
8. C
9. C
10. C